

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในทางนิเวศวิทยา ไฟป่า นับว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของระบบนิเวศป่าไม้หลายๆ ระบบ เช่น ป่าผลัดใบเขตร้อนสามารถดำรงความสมดุลของสภาพป่าอยู่ได้ เพราะมีไฟป่าเป็นปัจจัยควบคุม ถ้าไฟป่าไม่เกิดขึ้นเป็นระยะเวลาอันยาวนาน สังคมของป่าจะมีการทดแทนไปสู่สังคมที่มีความชุ่มชื้นมากขึ้น อันจะเป็นผลให้ป่าเต็งรังเปลี่ยนไปเป็นป่าผสมผลัดใบ และป่าผสมผลัดใบเปลี่ยนไปเป็นป่าดิบแล้งในที่สุด แต่อย่างไรก็ตาม สังคมป่าไม้ที่มีไฟป่าเป็นปัจจัยควบคุมจะรักษาสภาพสมดุลอยู่ได้ก็ตราบเท่าที่มีรอบการเกิดไฟป่าที่เหมาะสม และสม่ำเสมอตามเงื่อนไขของธรรมชาติเท่านั้น ถ้าไฟป่าเกิดขึ้นบ่อยเกินไป ป่าก็ไม่อาจรักษาสภาพสมดุลไว้ได้ **ราชภัฏมหาสารคาม**

ปัจจุบัน ปัญหาการเพิ่มขึ้นของประชากร ความต้องการที่ดินเพื่อการเกษตร การท่องเที่ยวในป่า รวมทั้งปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมอื่นๆ ทำให้มนุษย์มีกิจกรรมที่ต้องใช้ป่ามากขึ้นกว่าในอดีต และเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดไฟป่ามากขึ้นกว่ากาลก่อนธรรมชาติจะสามารถรักษาสภาพสมดุลของป่าไว้ได้ ผลกระทบที่เกิดจากการรบกวนความสมดุลของธรรมชาติในป่าจึงเกิดขึ้นตามมา

ในประเทศไทย กิจกรรมของมนุษย์ได้ก่อให้เกิดไฟป่าในเกือบทุกพื้นที่ ที่เป็นป่าผลัดใบ โดยความถี่ของการเกิดไฟป่ายิ่งมากขึ้นเรื่อย ๆ จนในบางพื้นที่พบว่าเกิดไฟป่าซ้ำในทีเดียวถึง 2 หรือ 3 ครั้ง ในช่วงฤดูแล้งของปีเดียวกัน จากสถิติของกรมป่าไม้แสดงให้เห็นว่าในแต่ละพื้นที่ที่ป่าไม้ถูกไฟไหม้ ไฟป่าทำลายลูกไม้ กิ่งไม้เล็ก ๆ จำนวนมากมายเกินกว่าจะคณานับ นอกจากนั้น ดิน น้ำ สัตว์ป่า ทรัพยากรอื่นๆ และสิ่งแวดล้อมในภาพรวมยังถูกกระทบจนยากที่จะฟื้นฟูให้กลับสู่สภาพเดิมได้ (กรมป่าไม้, 2543 : 26)

นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบันในประเทศไทย มีประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวชนบทเป็นจำนวนมากที่เข้าใจว่าไฟป่าไม่มีอันตรายต่อทรัพยากรป่าไม้ และสิ่งแวดล้อมด้วยเหตุจากความเคยชินกับการเห็นไฟไหม้ป่าเป็นประจำทุกปีและเข้าใจว่าไฟป่าที่เกิดขึ้น ส่วนใหญ่จะมี

ความรุนแรงน้อย มิได้ทำอันตรายต่อต้นไม้ใหญ่มากนัก ส่วนใหญ่ก็มีเพียงหลุม ปลูกไม้เล็กๆ และไม้พื้นล่างอื่นๆ เท่านั้นที่ถูกไฟไหม้ตาย

นอกจากนั้น ยังมีเหตุผลสนับสนุนความเข้าใจดังกล่าวอีก กล่าวคือจากการที่ประชาชนได้เห็นว่าหลังการเกิดไฟป่าเมื่อฤดูฝนมาถึงต้นไม้เล็กๆ ที่ถูกไฟไหม้ตายไป เหล่านี้ก็สามารถแตกหน่องอกงามขึ้นมาใหม่ ทำให้พื้นที่ป่ากลับเขียวขจีขึ้นมาอีกครั้ง จนดูราวกับว่าไฟป่ามิได้สร้างความเสียหายให้กับป่าไม้แต่อย่างใด

การที่ประชาชนโดยทั่วไปยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องไฟป่า ตลอดจนยังไม่ทราบถึงอันตรายที่ไฟป่ามีต่อทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม ทำให้ยังไม่ตระหนักถึงความจำเป็นในการป้องกันไฟป่ายังเห็นปัญหาไฟป่าเป็นสิ่งไกลตัว อันเป็นสาเหตุที่นำไปสู่พฤติกรรมการใช้ไฟเพื่อกิจกรรมต่างๆ อย่างหละหลวม ขาดความระมัดระวัง มักง่าย ขาดความรับผิดชอบและบ่อยครั้งที่มีการจุดไฟเล่นเพื่อความสนุกสนาน ด้วยความคึกคะนองหรือจุดไฟเพื่อต้องการกลั่นแกล้งผู้อื่น ซึ่งผลลัพธ์คือ เกิดไฟไหม้ป่าในแทบทุกพื้นที่ของประเทศไทยในทุกปี ส่งผลให้ไฟป่ากลายเป็นปัญหาสำคัญระดับชาติ และเป็นปัญหาเรื้อรังที่สร้างความเสียหายให้แก่ทรัพยากรป่าไม้ และสิ่งแวดล้อมจนแทบจะไม่สามารถประเมินมูลค่าความเสียหายได้ ดังเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (ศิริ อัครเศษศิริ, 2543 : 211)

เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ปัญหาดังกล่าว ปัจจุบันกรมป่าไม้ที่อยู่ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดตั้งสำนักควบคุมไฟป่า ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่ากอง สังกัดกรมป่าไม้ และได้ตั้งหน่วยงานย่อยของสำนักเพิ่มที่เรียกว่า ส่วนควบคุมไฟป่า ศูนย์ควบคุมไฟป่า สถานีควบคุมไฟป่าจังหวัดและหน่วยควบคุมไฟป่าในพื้นที่อุทยานแห่งชาติที่มีสถิติการเกิดไฟป่าเพื่อจัดให้เจ้าหน้าที่ป่าไม้มาปฏิบัติงานควบคุมไฟป่า ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและพื้นที่ป่าอื่นๆ ตามความจำเป็น นอกจากนี้ กรมป่าไม้ยังมีมาตรการเร่งด่วนร่วมกับกระทรวงมหาดไทยในการปฏิบัติงานป้องกันไฟป่าและดับไฟป่า โดยรวบรวมกลุ่มอาสาสมัครในท้องถิ่นเพื่อช่วยในการป้องกันและดับไฟป่า รวมทั้งฝึกอบรมวิธีการปฏิบัติงานแก่กลุ่มอาสาสมัครดังกล่าวด้วย สำหรับมาตรการระยะยาว กรมป่าไม้ร่วมกับทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงมหาดไทยทำการรณรงค์ และประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบให้ประชาชนทราบถึงความสำคัญของป่าไม้ อันตรายของไฟป่า และวิธีการป้องกันไฟป่าที่ทันสมัย รวมทั้งจัดอบรมข้าราชการ และพนักงานของรัฐทุกหน่วยงานที่ตั้งอยู่ใกล้บริเวณป่าซึ่งมีปัญหาไฟป่าให้รู้จักวิธีป้องกันและดับไฟป่าโดยให้ถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องช่วยเจ้าหน้าที่ป่าไม้ในการดับไฟป่าเมื่อได้รับการร้องขอ (มติคณะรัฐมนตรี, 2525 : ไม่มีเลขหน้า)

จากการสำรวจของกรมป่าไม้พบว่า ในแต่ละปีพื้นที่ป่าไม้ได้รับความเสียหายจาก ไฟป่าประมาณ ปีละ 46 ล้านไร่ หน่วยงานควบคุมไฟฟ้าสามารถควบคุมและดูแลพื้นที่ป่าไม้ ได้เพียงปีละ 17 ล้านไร่ (สำนักควบคุมไฟฟ้า. 2543 : 52) อันเป็นการแสดงให้เห็นว่า หน่วยงานที่กรมป่าไม้จัดตั้งขึ้น และการดำเนินงานของหน่วยงานดังกล่าวที่ผ่านมานั้น เป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากปลายเหตุเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือเมื่อเกิดไฟป่าขึ้นแล้ว จึงจัดส่ง กำลังเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานเข้าไปดับไฟป่า จึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาการเกิดไฟป่าให้หมด ลงไปได้

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า สาเหตุของการเกิดไฟป่าในประเทศไทยนั้นส่วนใหญ่มีสาเหตุ มาจากคน ดังนั้น แนวทางแก้ไขปัญหาไฟป่าที่ดีที่สุด ก็คือการป้องกันไม่ให้เกิดไฟป่า ซึ่งในทางปฏิบัติเป็นเรื่องที่ยากมาก จึงจำเป็นต้องมีการดำเนินการป้องกันอย่างจริงจังและ ต่อเนื่อง โดยการให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องไฟป่าแก่ชุมชนหรือประชาชนที่เข้าไปในพื้นที่ป่า ทั้งทางด้านการศึกษาสัมพันธในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ประชาชนเกิดความเข้าใจและตระหนัก ถึงความเสียหายอันเกิดจากไฟป่า ให้ทราบถึงผลกระทบและความเสียหายที่เกิดจากไฟป่า และส่งเสริมการมีส่วนร่วม การสร้างความพร้อม การปลูกจิตสำนึกให้มีความรัก และ ความหวงแหนในทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาในเชิงรุก แก้ไขปัญหา ที่ต้นเหตุทำให้โอกาสที่จะเกิดไฟป่าจากการกระทำของมนุษย์มีน้อยลง

อุทยานแห่งชาติผาแต้มมีเนื้อที่ประมาณ 320 ตารางกิโลเมตร หรือ 212,500 ไร่ พื้นที่ทั้งหมดอยู่ในท้องที่อำเภอโขงเจียม อำเภอศรีเมืองใหม่ และอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัด อุบลราชธานี อุทยานแห่งชาติผาแต้มมีสภาพป่าที่อุดมสมบูรณ์ สัตว์ป่านานาชนิด มีจุดเด่น ที่สวยงามตามธรรมชาติมากมาย เช่น ผาชัน น้ำตกสร้อยสวรรค์ เส้าเจ็ดยักษ์ ถ้ำป่าภูหาริย์ ดงนาทม เป็นต้น มีการค้นพบภาพเขียนสีโบราณสมัยก่อนประวัติศาสตร์ อายุราว 4,000 ปี ที่บริเวณผาขาม ผาแต้ม ผาเล็ก ผาเมย ภูลมุย นอกจากนี้ยังเป็นอุทยานแห่งชาติแห่งแรก ของประเทศไทยที่มีแนวเขตอุทยานเป็นแม่น้ำโขงซึ่งเป็นเส้นกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทย กับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทำให้สามารถมองเห็นทิวทัศน์ป่าเขาทาง ผังประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้เป็นอย่างดี (อุทยานแห่งชาติผาแต้ม. 2543 : ไม่มีเลขหน้า)

จากสถิติการเกิดไฟป่าในบริเวณพื้นที่อุทยานแห่งชาติผาแต้ม ในระหว่างเดือน มกราคมถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2543 พบว่ามีการเกิดไฟป่าขึ้น จำนวน 10 ครั้ง สามารถ ประเมินความเสียหายที่เกิดขึ้น เป็นพื้นที่ป่าไม้ประมาณ 220 ไร่ สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจาก

การเผาไร่ การเก็บหาของป่า การล่าสัตว์และเกิดจากนักท่องเที่ยวนอก (อุทยานแห่งชาติผาแต้ม. 2543 : ไม่มีเลขหน้า) ไฟป่าที่เกิดขึ้นดังกล่าว นอกจากสร้างความเสียหายให้พื้นที่ป่าแล้วยังมีผลกระทบต่อ การดำรงชีวิตของสัตว์ มีผลกระทบต่อประชาชนที่มาท่องเที่ยวชมความสวยงามของทิวทัศน์ และมีผลกระทบต่อผู้ที่ก่อให้เกิดไฟป่าด้วย

มาตรการในเชิงรุกเพื่อแก้ไขปัญหาการเกิดไฟป่าบริเวณพื้นที่อุทยานแห่งชาติผาแต้ม ซึ่งดำเนินการโดยหน่วยควบคุมไฟป่าที่ อบ.1 (ผาแต้ม) และสถานีควบคุมไฟป่าจังหวัดอุบลราชธานี ตลอดจนศูนย์ควบคุมไฟป่าที่ 22 (อุบลราชธานี) ซึ่งร่วมมือกันในการปฏิบัติงานควบคุมและป้องกันไฟป่าคือ การขอความร่วมมือจากชุมชนที่อยู่ภายใน และที่อยู่รอบๆ บริเวณพื้นที่อุทยานแห่งชาติผาแต้ม ให้ช่วยกันป้องกันไฟป่าด้วยความสมัครใจมาร่วมรับผิดชอบในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อมในและบริเวณรอบๆ อุทยานแห่งชาติผาแต้ม เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและชุมชนที่อาศัยพื้นที่ป่าไม้ ทั้งพื้นที่ภายในและพื้นที่รอบนอกอุทยานแห่งชาติผาแต้ม ซึ่งใช้เป็นพื้นที่ทำกินในการดำรงชีพตลอดจนการร่วมมือกันรักษาสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham University

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันไฟป่า สิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะแก้ไขปัญหาไฟป่าได้คือ การศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันไฟป่า จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการจัดทำแผนงานหรือโครงการส่งเสริม และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันไฟป่า และปลูกจิตสำนึกของประชาชนให้เห็นถึงความสำคัญของการป้องกันไฟป่าได้อีกทางหนึ่งด้วย

จากเหตุผลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันไฟป่าในรอบพื้นที่อุทยานแห่งชาติผาแต้ม ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันไฟป่ารอบๆ พื้นที่อุทยานแห่งชาติผาแต้มและปัญหาของชุมชนในการมีส่วนร่วมป้องกันไฟป่าบริเวณอุทยานแห่งชาติผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี รวมทั้งผลกระทบอื่นๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อจะได้นำผลการวิจัย ไปใช้ในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟป่า และเห็นถึงความสำคัญของการป้องกันไฟป่า นอกจากนั้นยังเป็นการเสริมสร้างให้เกิดความตระหนักในความสำคัญของการป้องกันไฟป่า ซึ่งจะเป็นผลให้สภาพอุทยานแห่งชาติผาแต้มมีลักษณะสมดุลทางธรรมชาติสมบูรณ์ อันจะเป็นผลดีต่อสภาพสิ่งแวดล้อมโดยรวมของประเทศด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันไฟฟ้าบริเวณอุทยานแห่งชาติผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี

2.2 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันไฟฟ้าบริเวณอุทยานแห่งชาติผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี

2.3 เพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันไฟฟ้าบริเวณอุทยานแห่งชาติผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันไฟฟ้าบริเวณอุทยานแห่งชาติผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลา ที่อยู่อาศัยในชุมชน รายได้ ระยะทางจากแหล่งทำกินถึงป่า ที่ดินทำกิน การสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ การได้รับข้อมูลข่าวสาร การเป็นผู้นำกลุ่มทางสังคม ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับป่าไม้ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟฟ้า

3.2 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันไฟฟ้าบริเวณอุทยานแห่งชาติผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ในระดับปานกลาง

4. ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาวิจัย ดังนี้

4.1 พื้นที่ในการศึกษาวิจัย คือ หมู่บ้านที่อยู่ในและรอบพื้นที่อุทยานแห่งชาติผาแต้ม จำนวน 21 หมู่บ้าน 5 ตำบล จากอำเภอ 3 อำเภอ คืออำเภอโขงเจียม อำเภอศรีเมืองใหม่ และอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

4.2 ประชากร คือ ประชากรที่อาศัยในหมู่บ้าน ในและรอบอุทยานแห่งชาติผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี โดยเลือกจากหัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนครัวเรือน จำนวน 2,588 ครัวเรือน

4.3 ตัวแปรที่ศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

4.3.1 **ตัวแปรอิสระ** (Independent Variables) คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันไฟป่า จำนวน 13 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน รายได้ ที่ดินทำกิน ระยะทางจากแหล่งทำกินถึงป่า การสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ การได้รับข้อมูลข่าวสาร การเป็นผู้นำกลุ่มทางสังคม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟป่า และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับป่าไม้

4.3.2 **ตัวแปรตาม** (Dependent Variable) จำนวน 1 ตัวแปร คือ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันไฟป่าบริเวณอุทยานแห่งชาติผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันไฟป่า** หมายถึง พฤติกรรมที่ชุมชนแสดงออกในการร่วมดำเนินกิจกรรมการป้องกันไฟป่า มีความพร้อมและต้องการมีส่วนร่วมปฏิบัติในกิจกรรมหลักของการป้องกันไฟป่าในพื้นที่อุทยานแห่งชาติผาแต้ม และไฟป่าที่เกิดขึ้นบริเวณรอบพื้นที่อุทยานแห่งชาติผาแต้ม แล้วลุกลามเข้าพื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี

5.2 **เพศ** หมายถึง เพศหญิง และเพศชายของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.3 **อายุ** หมายถึง อายุตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.4 **ระดับการศึกษา** หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดในโรงเรียนและนอกโรงเรียนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย ทั้งภาครัฐและเอกชนของประชาชน

5.5 **อาชีพ** หมายถึง อาชีพหลักของประชาชนที่อาศัยอยู่ในและบริเวณรอบๆ อุทยานแห่งชาติผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี เช่น ทำนา ทำไร่ ทำสวน ค้าขาย รับจ้าง ราชการ พนักงานบริษัทเอกชน เป็นต้น

5.6 **ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน** หมายถึง ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน ไม่รวมระยะเวลาที่ไปอยู่อาศัยในชุมชนอื่นชั่วคราว

5.7 **ระยะทางจากแหล่งทำกินถึงป่า** หมายถึง ระยะทางจากแหล่งทำกินถึงอุทยานแห่งชาติผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี

5.8 ที่ดินทำกิน หมายถึง ที่ดินทั้งหมดที่เป็นของตนเองตามกฎหมายที่ดินเพื่ออยู่อาศัยและเพื่อประกอบอาชีพ

5.9 รายได้ หมายถึง รายได้รวมทั้งหมดจากการประกอบอาชีพหลักและอาชีพรอง

5.10 การสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นที่มีส่วนสนับสนุนชุมชน เช่น เจ้าหน้าที่เกษตร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ตำรวจ ครู เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ปลัดอำเภอ เป็นต้น

5.11 การได้รับข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การได้รับข่าวสารในรอบหนึ่งสัปดาห์จากแหล่งข่าวต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน เป็นต้น

5.12 การเป็นผู้นำกลุ่มทางสังคม หมายถึง การเป็นผู้นำกลุ่มทางสังคม หรือเป็นคณะกรรมการกลุ่มหรือเคยมีส่วนร่วมในกลุ่มองค์กรต่างๆ ในรอบปีที่ผ่านมา เช่น สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการหมู่บ้าน กรรมการกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มอาสาสมัครป้องกันภัย เป็นต้น

5.13 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับป่าไม้ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับป่าไม้ เช่น ประโยชน์ของป่าไม้ วิธีการจัดการป่าไม้

5.14 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟป่า หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับไฟป่า อุทยานแห่งชาติ เช่น องค์ประกอบของไฟป่า ชนิดของไฟป่า พฤติกรรมของไฟป่า สาเหตุการเกิดไฟป่า ประโยชน์ของไฟป่า โทษของไฟป่า ประโยชน์ของอุทยานแห่งชาติ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทำให้ทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันไฟป่าของอุทยานแห่งชาติผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานของอุทยานแห่งชาติผาแต้ม

6.2 ทำให้ทราบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันไฟป่าเพื่อนำข้อมูลที่ได้นำไปใช้ในการป้องกันไฟป่าของอุทยานแห่งชาติผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งจะเป็นแนวทางในการวางแผนป้องกันไฟป่าในพื้นที่อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.3 ทำให้ทราบถึงปัญหาของชุมชนในการมีส่วนร่วมป้องกันไฟฟ้าบริเวณอุทยานแห่งชาติผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์สำคัญที่ทำให้หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะใช้เป็นข้อมูลในการสร้างความตระหนัก และให้การสนับสนุนในการสร้างความรู้ความสำคัญของการป้องกันไฟฟ้าที่มีต่อประชาชนและชุมชนมากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham University